

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
FRANCESCO DEPASQUALE**

Seduta tal-25 ta' Marzu, 2013

Avviz Numru. 410/2008

**Petnutrition House Limited
(C 27570)**

VS

**Jet Services Limited (C 16337) u permezz ta' digriet
datat 24 ta' Frar 2009, giet kjamat in kawza John Abela
Limited (C 18181)**

Il-Qorti,

Rat ir-rikors ippresentat fit 12 ta' Dicembru 2008 mis-socjeta rikorrenti Petnutrition House Limited kontra is-socjeta intimata Jet Services Limited, illi kienet tqabbdet bhala freight forwarders sabiex jigu lilha kkonsenjati merkanzija f'Malta illi hija kienet xtrat minn kumpannija gewwa il-Germanja bl-isem ta' Vitakraft, fejn talbet lill-Qorti tikkundanna lill-istess socjeta intimata thallasha danni sofferti fl-import ta' hamest elef, tmien mija u disgha u tmenin Euro u erbgha u sittin centezmu (€5,889.64)

Kopja Informali ta' Sentenza

rizultat tal-fatt illi l-merkanzija illi kellha tasal f'Gunju 2008 ma waslitx Malta.

Rat ir-risposta tas-socjeta intimata Jet Services Limited ippresentata fl 24 ta' Frar 2009 fejn huma saħqu illi l-merkanzija ma kienetx ingarret minnhom izda mis-socjeta John Abela Limited, li għalhekk għandha tigi kjamata fil-kawza. Apparti minn hekk, huma stqarrew illi waqt li l-merkanzija kienet fil-pussess ta' John Abela Limited, dina insterqet u għalhekk ma għandha ebda responsabbilta'.

Rat illi fl-24 ta' Frar 2009 intlaqat it-talba tal-jmata in kawza tas-socjeta John Abela Limited.

Rat illi, fil 25 ta' Frar 2010, wara illi s-socjeta intimata naqset milli tinnotifika lis-socjeta kjamata in kawza, l-istess socjeta kjamata in kawza John Abela Limited, ippresentat l-eccezzjonijiet tagħha fejn, fost affarjiet ohra, tat ruhha notifikata bil-kawza u eccepjet, l-ewwel u qabel kollox illi, l-azzjoni odjerna kienet preskritta bit-trapass ta' sena, kemm ai termini tal-Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road, magħrufa bħala CMR illi abbazi tagħhom il-merkanzija ingarret, kif ukoll a tenur tal-artikolu 544 (e) tal-Kodici Kummercjali.

L-istess socjeta eccepjet ulterjorment illi qatt ma issejhu sabiex ihallsu għal xi danni u ma kellhom ebda relazzjoni mas-socjeta rikorrenti u għalhekk għandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju.

Dwar il-meritu, s-socjeta intimata eccepjet li, la darba noll ma thallsietx lilha, il-kawza ma setgħetx issir u saħqet ukoll illi d-danni pagabbli huma limitati a tenur tal-kundizzjonijiet stabbiliti fil-CMR.

Dwar responsabbilta' saħqet illi ma hijiex responsabbli għad-danni riklamati peress illi s-serq tat-tralier ma seħx tort tagħha u hija dejjem agixxiet skond il-Ligi. Finalment, talbet illi s-socjeta assikuratrici Millenium Insurance Agency Limited tigi kjamata in kawza.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat illi fis 16 ta' Jannar 2012, il-Qorti cahdet it-talba tal-kjamat in kawza ta' Millenium Insurance Agency Limited.

Rat ix-xhieda moghtija fit 28 ta' April 2009 ta' Matthew Wismayer, rappresentant tas-socjeta rikorrenti fejn, wara x-xhieda tieghu, iddikjara li ma kienx fadallu aktar provi x'jippresenta.

Rat ix-xhieda moghtija fis-27 ta' Mejju 2009 ta' Olvin Galea, managing director tas-socjeta intimata Jet Services Limited, u dokumenti ohra minnu ppresentati.

Rat illi fis seduta tal-10 ta' Novembru 2009 is-socjeta intimata ddikjarat illi ma kellhiex aktar provi x'tipresenta.

Rat il-kontro ezami ta' Matthew Wismayer illi saret fit 3 ta' Frar 2010.

Rat ix-xhieda ta' Carmelo Abela, rappresentat tas-socjeta John Abela Limited, moghtija fit 3 ta' Novembru 2010 u dokumenti minnu esebiti kif ukoll il-kontro ezami tieghu li saret fis 16 ta' Frar 2011 u x-xhieda tieghu ri-prodotta darba ohra fit 2 ta' Marzu 2012.

Semghet ix-xhieda ta' Paul Ellul, Cargo Surveyor imqabbad mill-asskurazzjoni Millenium Insurance Agency Limited moghtija fil 25 ta' Mejju 2012 u dokumenti minnu esebiti kif ukoll il-kontro ezami tieghu li sar fil 15 ta' Ottubru 2012

Semghet ix-xhieda ta' Joseph Mallia, rappresentant tas-socjeta Millenium Insurane Agency Limited moghtija fil 25 ta' Mejju 2012 u dokumenti minnu ppresentati kif ukoll il-kontro ezami tieghu li sar fil 15 ta' Ottubru 2012.

Rat illi fis-seduta tad-19 ta' Novembru 2012 il-kawza giet differita ghas-sentenza bil-fakolta' tan-noti.

Rat illi noti ta' sottomissjonijiet ma gewx ippresentati.

Ikkunsidrat

Il-kaz odjern jirrigwarda talba illi saret mis-socjeta rikorrenti kontra is-socjeta minnha imqabba ghal garr ta' merkanzija illi hija xtrat gewwa il-Germanja, liema merkanzija qatt ma wasslet Malta peress illi t-trailer li kien qed igorr il-merkanzija insteraq.

Infatti, jirrizulta illi s-socjeta intimata, illi hija freight forwarder, ikkuntrattat is-servizzi ta' socjeta illi taghmel il-garr tal-merkanzija permezz ta' trailers, ossija John Abela Limited, is-socjeta kjamata in kawza, sabiex dina tigbor il-merkanzija bis-servizz 'groupage' li s-socjeta intimata topera, u tnizzel il-merkanzija Malta.

Jirrizulta illi meta t-trailer misjuq minn impjegat tas-socjeta kjamata in kawza, ossija John Abela Limited, kien niezel Malta huwa, f'mument minnhom, allegatament waqaf mal-gemb go parkegg pubbliku u waqqaf iz-ziemel li kien qed isuq flimkien mat-trailer hdejn trailers ohra sabiex jorqod ftit u ma ha ebda tip ta' prekawzjoni ta' security tant illi jirrizulta li s-sewwieq, fost nuqqasijiet ohra, lanqas biss attiva s-sistema ta' anti theft illi kien hemm fuq rota tat-trailer. Ir-raqda tas-sewwieq impjegat tas-socjeta kjamata in kawza, madanakollu, jidher illi kienet profonda hafna, peress illi l-ghada filghodu, meta qam, sab illi t-trailer li kien qiegħed jigbed warajh kien inqala minn mat-truck ossija ziemeł tieghu u kien insteraq.

Kien għalhekk illi l-merkanzija li kienet xtrat is-socjeta rikorrenti u li kienet inkarigat lis-socjeta intimat sabiex tnizzel Malta qatt ma eventwalment wasalet Malta, peress illi impjegat tal-persuna imqabba mis-socjeta intimata biex igorr il-merkanzija tas-socjeta rikorrenti, waqt li kien riegħed, safa vittma ta' serqa meta inseraqlu t-trailer ta' madwar erbghin pied illi kien imqabba mat-truck tieghu stess, li fih huwa kien riegħed, u ta dan ma nduna b'xejn!

Ikkunsidrat

Is-socjeta intimata, Jet Services Limited, eccepjet illi ma kienx tort tagħha li nsterqu l-affarjiet izda, semmai kien

tort tas-socjeta John Abela Limited, li kienet qed iggorr il-merkanzija.

Is-socjeta kjamata in kawza, John Abela Limited, da parte taghha, eccepjet preliminarjament illi l-azzjoni kienet prekritta kemm ai termini tal-Artikoll 544 (e) tal-Kodici Kummercjali, kif ukoll a ternut tal-kundizzjonijiet tas-CMR, illi tahthom il-merkazija kienet qed tingarr. Fil-meritu, imbghad, is-socjeta kjamata in kawza eccepjet illi ma kellha ebda relazzjoni guridika mas-socjeta rikorrenti, illi ma kellha ebda responsabbilta' ghas-serq peress illi agiet fl-ambitu tal-Ligi u, anke jekk hija responsabbli, dawna huma limitati skond ic-CMR.

Ikkunsidrat

Jenhtieg, qabel xejn, f'dana l-istadju, li jigu kkunsdrati certi aspetti legali qabel ma tigi kkunsidrata aktar il-kwistjoni pendenti quddiemha.

L-Artikolu 29 tal-Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road, ossija CMR, li fuqu il-kjamat in kawza qed jibbaza l-eccezzjonijiet kollha tieghu, jipprovdi dan li gej:-

Article 29

1. The carrier shall not be entitled to avail himself of the provisions of this chapter which exclude or limit his liability or which shift the burden of proof if the damage was caused by his wilful misconduct or by such default on his part as, in accordance with the law of the court or tribunal seized of the case, is considered as equivalent to wilful misconduct.

2. The same provision shall apply if the wilful misconduct or default is committed by the agents or servants of the carrier or by any other persons of whose services he makes use for the performance of the carriage, when such agents, servants or other persons are acting within the scope of their employment. Furthermore, in such a case such agents, servants or other persons shall not be entitled to avail themselves, with regard to their personal

Kopja Informali ta' Sentenza

liability, of the provisions of this chapter referred to in paragraph 1.

L-artikolu 544 (e) tal-Kap 13 tal-Ligijiet ta' Malta, li qed tinvoka wkoll is-socjeta kjamata in kawza jipprovdi dan li gej:-

L-azzjonijiet li gejgin jaqgħu bil-preskrizzjoni kif sejjer jingħad hawn taħt:

....

(e) kull azzjoni għall-kunsinna ta' merkanzija, wara sena minn dak in-nhar li jasal il-bastiment.

Fil-kawza 'Joseph Ellul Sullivan vs Tancred Tabone' (Cit 782/04 LFS) deciza mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fis 17 ta' Ottubru 2005, gie stabbilit illi:-

Il-preskrizzjonijiet qosra huma kollha eccezzjonijiet għar-regola generali tal-preskrizzjoni li nsibu fl-artikolu 2143 tal-Kodici Civili. Għalhekk, bhal kull eccezzjoni ohra, il-preskrizzjonijiet qosra għandhom jingħataw interpretazzjoni restrittiva. (Ara kawza fl-ismijiet Ralph Naudi, Francis Micallef u William Mock vs Maltacom p.l.c. PA 9-Nov-2001, u Alf. Mizzi & Sons (Marketing) Ltd vs Dismar Co. Ltd. PA 12-Ott-2004, u Baudry- Lacantinerie et Tissier fit-trattato Teorico Pratico di Diritto Civile Vol XXVIII, "Della Prescrizione" Par. 712).

Dwar preskrizzjoni fil-kawzi għal danni, imbghad, fil-kawza 'Perit Joseph Barbara vs Segretarju tal-War Damage Commission' (Cit 1196/80 NC) deciza mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fil 15 ta' Ottubru 2003 il-Prim Awla intqal illi:-

In propositu għat-tip ta' preskrizzjoni applikabbli fil-kaz ta' danni, l-Onorabbli Qorti tal-Appell fil-kawza Carmelo sive Charles Magri vs Il-Kummissarju tal-Pulzuija osservat li l-ligi u l-gurisprudenza jiddistingwu tlett xorta ta' danni, jiggifieri dawk derivanti minn delitt veru u proprju [fejn il-preskrizzjoni hija dik ta' l-azzjoni kriminali], dawk derivanti minn htija akwiljana [fejn il-preskrizzjoni hija dik ta' sentejn] u dawk derivanti minn inadempjenza kontrattwali [fejn il-preskrizzjoni hija dik ta' hames snin]

Illi finalment, kif osservat l-Onorabbli Qorti tal-Appell fil-kawza Joseph Bowman noe vs Emanuel Cachia et, ghall-fini tad-determinazzjoni ta' liema perijodu preskrittiv huwa applikabbli, wiehed ghandu jhares lejn in-natura ta' l-azzjoni esperita.

Ikkunsidrat

Illi, dwar l-eccezzjoni tal-applikabilita' tas-CMR, fil-kaz in ezami, johrog car mill-provi kollha prodotti quddiem dina l-Qorti, li l-fatt li s-sewwieq tat-trailer ipparkja it-trailer tieghu fi triq pubblika u lanqas biss ha xi tip ta' prekawzjoni sabiex jassikura li l-merkanzija illi huwa kien qieghed igorr tigi salvagwardjata b'xi mod, huwa nuqqas grossolana u intenzjonali da' parte tas-sewwieq u tinkwadra ruhha fid-definizzjoni ta' 'default on his part ... to be considered equivalent to wilful misconduct' stabbilita mis-CMR. Ghalhekk, a tenur tal-Artikolu 29 tas-CMR stess, is-socjeta kjamata in kawza ma tista b'ebda mod taghmel uzu mis-CMR bhala difiza ghall-azzjoni taghha.

Illi, dwar l-eccezzjoni tal-Artiklu 544 (e), kif stqarret il-Qorti fil-kawza hawn fuq indikati, la darba l-preskrizzjoni hija wahda qasira, ghalhekk l-interpretazzjoni tal-Ligi ghandha tkun wahda restrittiva. Apparti minn hekk, u aktar importanti, sabiex wiehed jistabilixxi l-periodu preskrittiv applikabbli, wiehed irid ihares lejn in-natura tal-azzjoni.

Fil-kaz in ezami, l-azzjoni mehudha mis-socjeta rikorrenti hija wahda ta' danni sofferti rizultat ta' telf ta' merkanzija. Minn naha l-ohra, l-artikolu 544 (e) jikkontempla biss azzjonijiet ghal-kunsinna ta' merkanzija, li jfisser li biex tali eccezzjoni titqajjem, hija haga ovsja li l-merkanzija trid tkun ghadha reperibbli u presenti sabiex tittiehed u li qed issir talba sabiex tali merkanzija tigi kunsinjata.

Ghalhekk, la darba l-azzjoni hija wahda ta' danni u l-artikolu 544 (e) jipprovdi ghal preskrizzjoni ta' sena f'kaz ta' azzjonijiet ghall-kunsinna ta' merkanzija, tali eccezzjoni ma tapplikax ghal kaz odjern peress illi ma tinkwadrax

Kopja Informali ta' Sentenza

ruhha fil-meritu tal-kawza odjerna, stante illi t-talba hija wahda ta' danni u mhux ta' kunsinna ta' merkanzija.

Ikkunsidrat

Sorvolati dawn l-eccezzjonijet ta' natura legali imqajjma mis-socjeta kjamata in kawza, il-Qorti kull ma fadallha huwa illi tivverifika jekk id-danni rikjesti mis-socjeta rikorrenti attwalment jirrizultawx.

Is-socjeta rikorrenti ippresentat il-fattura mahruga mis-socjeta Vitakraft fil-Germanja li minn ghandha kienet xtrat il-merkanzija li ntilfet rizultat ta' irresponsabbilta' tas-socjeta kjamata in kawza imqabbda mis-socjeta intimata, liema fattura kienet tghid li l-merkanzija kienet fil-valur ta' hamest elef, tmien mija u disgha u tmenin Euro u erbgħa u sittin centezmu (€5,889.64).

Tali ammont gie anke kkonfermat mis-surveyor imqabbad mis-socjeta assikuratrici tas-socjeta kjamat in kawza, u għalhekk il-Qorti ma għandha ebda raguni għaliex tidubita illi dana kien realment il-valur tad-danni sofferti mis-socjeta rikorrenti.

Ikunsidrat

Illi stabbilit li l-valur huwa kkorroborat mid-dokumentazzjoni, u stabbilit illi t-telf tal-merkanzija kien rizultat ta' nuqqas da parte tas-socjeta kjamata in kawza li għandu jitqies bhala 'wilful misconduct' kif jistabilixxi is-CMR, wiehed irid jikkonsidra il-posizzjoni tas-socjeta intimata Jet Services Limited.

Is-socjeta Jet Services Limited tiddefendi lilha nniffisha billi tghid illi t-trailer insteraq mhux tort tagħha izda tort ta' John Abela Limited, illi kienet tqabbdet minnha sabiex iggorr il-merkanzija. Filwaqt illi l-Qorti tista tifhem tali argumentazzjoni, peress illi attwalment kien rizultat ta' nuqqas grossolan da' parte tas-socjeta kjamata in kawza illi l-merkanzija insterqet, tosserva izda illi kienet is-socjeta

Kopja Informali ta' Sentenza

intimata li qabbdet is-servizz tas-socjeta kjamata in kawza, u ghalhekk ma tistax tezimi ruhha mir-responsabbilta' billi tghid li ma kienx tort taghha.

La darba is-socjeta intimata ghazlet illi tqabbdet lis-socjeta kjamata in kawza, kwalsiasi nuqqas tas-socjeta kjamata in kawza ghandu jitqies bhala nuqqas tas-socjeta intimata ukoll.

Konkluzjoni

Il-Qorti,

Wara illi rat u semghet il-provi prodotti quddiemha u,

Wara illi fliet fid-dettal id-dokumentazzjoni kollha esebita quddiemha,

Wara illi ghamlet il-kunsidrazzjonijiet fuq imsemmija,

Tghaddi biex taqta u tiddeciedi billi

Tichad l-eccezzjonijiet kollha tas-socjeta intimata Jet Services Limited u tas-socjeta kjamata in kawza John Abela Limited u

Tilqa t-talba attrici u ghalhekk

Tikkundanna lis-socjeta intimata Jet Services Limited u tas-socjeta John Abela Limited, in solidum bejniethom, sabiex ihallsu lis-socjeta rikorrenti is-somma ta' hamest elef, tmien mija u disgha u tmenin Euro u erbgha u sittin centezmu (€5,889.64) flimkien mal-ispejjez kollha kif mitluba fit-talba attrici u bl-imghax mit 12 ta' Dicembru 2008 sad-data tal-pagament effettiv.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----